

Askersunds
KOMMUN

Förvaltningsberättelse Årsbokslut 2024

Samhällsbyggnad Sydnärke

Sydnärke miljö- och byggnämnd

Översikt över verksamhetens utveckling

2024 har varit ett år med en generell hög arbetsbelastning inom nämndens alla ansvarsområden. Fler bygglov än förväntat har kommit in och efterfrågan på detaljplaner har varit fortsatt hög. Gällande miljöavdelningens arbete så har den planerade tillsynen utförts till största del, men en del av den behovsstyrda tillsynen har behövt stå tillbaka till följd av händelsestyrd tillsyn. Livsmedelstillsynen övergick under året till en ny debiteringsmodell där tillsynsbesök debiteras i efterhand. Ett stort arbete har lagts ner på att räkna fram nya taxor inom miljöbalken, plan och bygglagen samt livsmedelslagens ansvarsområden. Avdelningen för geografisk information och kartor har fortsatt med framtagandet av kartunderlag för kommunernas översiktsplaner.

Under 2024 så har arbetet med service och myndighetsutövning prioriterats medan utvecklingsarbete och digitala kliv har fått stå tillbaka till följd av flera vakanta tjänster.

Händelser av väsentlig betydelse

Inga större förändringar har skett inom nämndens arbetsområde under 2024. Nämnden gick in i 2024 med ett ospecifiserat sparbeting på cirka 1 370 000. Genom en generell återhållsamhet, vakanshållandet av tjänster och lägre personalkostnader så har sparbetinget minskat med cirka 800 tkr.

Inför året skedde förändringar i ledningsgruppen. Miljöchefen gick in som tillförordnad förvaltningschef och Plan- och byggchefen tog under året över som chef för avdelningen för geografisk information och kartor.

Förvaltningen har under året jobbat med en genomgång av flera avdelningars taxor. Resultatet av genomgången visade att samtliga taxor behövde justeras uppåt. Ny taxa beslutades i samtliga ingående kommuner och trädde i kraft i januari 2025. Denna höjning gör att förvaltningen kan gå in i 2025 utan ett ospecifiserat sparbeting. Dock är flera tjänster fortsatt vakanta.

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under våren genomfördes en organisatorisk och psykosocial skyddsronnd tillsammans med skyddsombuden som sedan följdes upp under hösten. Skyddsronden utgick från samma checklista som året innan och det visade sig att arbetet som utfördes under 2023 har flyttat förvaltningen i rätt riktning. Dock finns det fortfarande en hel del utvecklingsområden kvar.

Staben har behövt fokusera på löpande administration som registrering, expediering, statistik och fakturering åt miljö- och byggavdelningen samt nämndadministration.

Projektet med nya informationshanteringsplan är uppstartat. Miljöförvaltningens gamla hemsida är nu skrotad. Arkivering av äldre miljö- och bygghandlingar har tagit kliv framåt men det finns fortfarande en hel del arbete kvar.

Under året har hela förvaltningen deltagit i SKRs utbildningsprogram Förenkla helt enkelt tillsammans med de tre medlemskommunerna. Ett uppstartsmöte och två inspirationsdagar med föreläsningar har genomförts. Under våren 2025 så kommer den sista delen genomföras.

Miljöavdelningen

På miljöavdelningen så har arbetet med planering, målsättning och uppföljning utvecklats vidare. Dock har utvecklingsarbetet saktats ner på grund av att miljöchefen fått ytterligare arbetsuppgifter samt att administrationen har fått prioritera byggadministrationen. Ärendemängden har varit stabil de senaste åren och inget sticker ut. Ett par ärendet sticker ut genom att de tagit mycket tid i anspråk under året.

Från 1 januari 2024 så infördes en ny riskklassningsmodell och efterhandsdebitering för livsmedelstillsynen. Samtliga livsmedelsverksamheter fick under början av året en ny riskklassning med ett nytt tillsynsintervall samt att förvaltningen inte tar ut några årsavgifter i förskott för livsmedelsanläggningar. I stället så debiteras de efter utfört tillsynsbesök.

Under våren så uppdagades att ändringar i avfallsförordningen gällande eldning av bioavfall påverkar alla Sveriges kommuner. Förändringen innebar att eldning av trädgårdsavfall inte längre var tillåtet om inte de lokala föreskrifterna medger detta. Detta medförde en period med många frågor från media och allmänhet samt ett arbete med att reda ut vad som gäller och hur de nya bestämmelserna ska tolkas. Utöver detta så har det dykt upp ett antal oplanerade ärenden som tagit handläggningstid i anspråk vilket påverkat den planerade tillsynsverksamheten.

Naturvårdsteamet har under året varit ett stöd till kommunerna i alla möjliga gröna frågor samt jobbat vidare med naturvårdsprogrammen för våra tre medlemskommuner. Det har även sökts, och beviljats, ytterligare våtmarksbidrag i samarbete med Sveaskog. Dessa bidrag kommer användas till att återskapa gamla våtmarker på Sveaskogs marker i alla tre kommuner.

Plan- och byggavdelningen

Bygglovsverksamheten prognostiserades och budgeterades för en mindre nedgång inför 2024 gällande inkomna ärenden. Förhoppning fanns därmed att tid skulle finnas att avsluta äldre ärenden. Istället för en liten nedgång ökade istället dessa och tiden för att avsluta ärenden fanns därmed inte. Inför 2024 prioriterades tillsynen upp men har sedan i praktiken under året fått stå tillbaka till förmån för bygglovshantering. Ett arbete om behovsbedömning av de resurser som finns/behövs inom bygglov och tillsyn har påbörjats under året. Detta är inte klart men visar redan på behov av förstärkning inom båda områdena. Under 2025 kommer det gamla ärendehanteringssystemet pensionera och under hösten 2024 startades arbetet inför övergången till ett nytt system.

Under våren pågick ett intensivt arbete att utreda möjligheterna att anställa ytterligare en planhandläggare, med förutsättningarna att denne till så stor del som möjligt, skulle finansieras av exploatörsfinansierade planer. Ytterligare en handläggare finns sedan augusti på plats. I övrigt har stort fokus varit, att ihop med avdelningen för geografisk information och kartor, införa ett nytt verksamhetssystem för bland annat framtagande av detaljplaner, My Carta.

Avdelningen för geografisk information och kartor

Från första januari så fick avdelningen en ny chef. Plan- och byggchefen tog över efter tidigare förvaltningschefen som chef för avdelningen. Som ovan, så har stor del av avdelningens fokus varit införandet av det nya verksamhetssystemet MyCarta, för bland annat ajourhållning av baskarta, nybyggnadskarta, husutsättningar, grundkarta och fastighetsförteckning. Avdelningen har under våren producerat flertalet underlag till såväl

intern karta som extern, så som planmosaik, skötselkartor m.m. Då alla tre kommunerna arbetar med ÖP har detta prioriterats.

Väsentliga personalförhållanden

Nämnden gick in i 2024 med ett ospecificerat sparbeting. Detta har sedan 2023 medfört att tjänsterna som verksamhetsutvecklare/digitaliseringsstrateg, vikarierande bygglovsadministratör, en miljöinspektör och en GIS-ingenjör inte är tillsatta av ekonomiska skäl. Som en ytterligare besparingsåtgärd 2024 så har miljöchefen fått axla rollen som tillförordnad förvaltningschef under året.

Då Askersunds kommun har anställningsstopp så har de återbesättningar av tjänster som skett under 2024 behövts prövats. Detta har dock inte resulterat i att någon ytterligare tjänst vakantsatts. När det gäller rekryteringar så är den generella bilden att fler som har formell kompetens söker jobb på förvaltningen. Dock finns svårigheter att hitta kandidater med längre erfarenhet inom området.

En ytterligare planhandläggare har anställts efter förra årets diskussioner med politiken i kommunerna. Tjänsten ska fokusera på, och till så stor del som möjligt finansieras av, exploatörsfinansierade planer.

Kommunekologen avslutade sin anställning under året och en rekryteringsprocess inleddes. Den nuvarande naturvårdshandläggaren erbjöds tjänsten som kommunekolog och en ny naturvårdshandläggare anställdes.

Övergången från förhands- till efterhandsdebitering inom livsmedelsområdet medförde att det blev en övertalighet i livsmedelsteamet, men genom att vidareutbilda livsmedelsinspektörerna till att även hantera hälsoskyddstillsynen så löstes resursbristen inom hälsoskyddsområdet till viss del.

Arbetet med taxa har inom bygglovsverksamheten visat på att behovet är betydligt större än resurserna. Avdelningen skulle behöva förstärkas med flera ytterligare handläggare. Ett fortsatt arbete kring detta planeras under 2025.

Sjukfrånvaron har ökat under perioden. Förvaltningen har haft ett par längre sjukskrivningar, men även en högre andel korttidssjukskrivningar jämfört med förra året.

Verksamhetsstatistik

Följande verksamhetsstatistik rapporteras vidare till kommunens övergripande årsredovisning:

Sydnärkes miljö- och byggnämnd:

	2024	2023	2022	2021	2020
Antal bygglov	428	401	530	677	561

Måluppfyllelse

Nämndens mål enligt verksamhetsplan för 2024.

Förklaring till måluppfyllelse:

Färg

Rött = målet ej uppfyllt

Gult = målet delvis uppfyllt

Grönt = målet är uppfyllt

Trend

Pil uppåt = bättre än året innan

Pil åt sidan = lika med förra året

Pil nedåt = sämre än året innan

Målområde 1 – god ekonomisk hushållning

Vi är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö - sjukfrånvaro

Mått: Sjukfrånvaro på Samhällsbyggnad Sydnärke, ackumulerad frånvaro per den 31/12

Adressering: Förvaltningsledning

	Mål 2024	Utfall 31/12 2024	Måluppfyllelse
Rapporterad sjukfrånvaro (%)	6,0	8,21	

Statistiken som togs ut 2025-01-24 visar att målet inte är uppnått. Under året så har förvaltningen haft ett par längre sjukskrivningar vilket har påverkat resultatet negativt. Korttidssjukskrivningarna har ökat i jämförelse med förra året. Förvaltningen jobbar aktivt med uppföljning av samtliga sjukskrivningar men ytterligare åtgärder behöver vidtas under 2025.

Vi är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö - hållbart medarbetarengagemang

Kommunfullmäktiges mål Askersund: Målområde 1, God ekonomisk hushållning

Mått: Resultat från medarbetarenkät, hållbart medarbetarengagemang (HME), redovisas för hela förvaltningen. Enkätundersökning genomfördes senhösten 2024. HME-resultat ska utvecklas positivt över tid.

Adressering: Förvaltningsledning

	Mål	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Resultat i medarbetarenkät	80	77	

Förvaltningen sänkte sitt resultat med en enhet i medarbetarundersökningen 2024. Samtliga frågor kopplade till ledarskap har minskat något, sannolikt som en följd att ledningen haft en ökad arbetsbelastning under året.

Effektiv resursanvändning och hög kvalitet i våra verksamheter

Effektiv resursanvändning är svårt att mäta. Det finns tyvärr ingen relevant information om nämndens verksamhet i den kommunala jämförelsetjänsten Kollada. Dock bör förvaltningens egen uppföljning i sina egna formulerade mål ses som ett mått på effektiv resursanvändning och hög kvalitet.

Målområde 2 – De kommunala kärnverksamheterna

Nämndens verksamhet ingår inte i de verksamheter som tas upp som kommunal kärnverksamhet i Askersunds kommuns budget 2024. Nämndens verksamhet påverkar dock de verksamheter som redovisas under denna rubrik i nämndens myndighetsutövning och med de resurser och kompetens i frågor om fysisk planering, mark och exploatering, miljöfrågor mm.

Enligt nämndens bedömning har handläggningstider mm inom myndighetsutövning hållit lagstadgat kvalitet och nämndens resurser har bidragit till kommunala utredningar mm. Några ärenden inom hälsoskyddstillsyn har bland annat riktats mot Askersunds kommuners barn- och utbildnings- och VA-verksamhet.

Målområde 3 – Tillväxt och demografi

Sydnärke miljö- och byggnämnds mål: NKI ska vara minst 70

Nöjd kundindex (NKI)

Nöjd kundindex (NKI) i mätningen Insikt ska vara minst 70 inom varje myndighetsområde respektive serviceområde

Kommunfullmäktiges mål Askersund: Målområde 1, God ekonomisk hushållning

Mått: NKI per område från SKR:s mätning Insikt.

Adressering: Förvaltningsledning

Askersund

Område	Mål 2024	Utfall 2024	Mål-uppfyllelse (2024)
Bygg	70	62	↓
Miljö	70	76	↓
Livsmedel	70	80	↑

Laxå

Område	Mål 2024	Utfall 2024	Mål-uppfyllelse (2024)
Bygg	70	-	→
Miljö	70	73	↓
Livsmedel	70	-	→

Lekeberg

Område	Mål 2024	Utfall 2024	Mål-uppfyllelse (2024)
Bygg	70	-	→
Miljö	70	73	↓
Livsmedel	70	74	↑

NKI-siffrorna redovisas under hand, men har en eftersläpning. Siffrorna för 2024 års första månader har publicerats och slutliga resultatet brukar komma under våren året efter. Utfallet 2024 ligger under målet för bygg i Askersunds kommun. För byggområdet saknas resultat för Lekeberg och Laxå då för få svar inkom, samma gäller för livsmedel i Laxå. Generellt så rör det sig om relativt få antal ärenden vilket gör att varje svar får stor effekt på slutresultatet.

Med målet som bygger på att index ska ligga över 70 har nämnden en hög ambition eftersom index, enligt SKR, på 70 eller högre betraktas som högt eller mycket högt värde. Enligt SKR är alla index över 50 godkänt. Förvaltningen deltar tillsammans med de tre medlemskommunerna i SKRs utbildningskoncept *Förenkla helt enkelt*. Det har under hösten varit utbildningsdagar och workshops där tjänstepersoner från kommunerna träffar representanter från näringslivet för att dela erfarenheter, behov och skapa förståelse för varandras roller. Sista tillfället kommer genomföras under början av 2025. Förhoppningen är att detta ska flytta fram kommunerna i NKI-rankningen och förenkla kontakterna mellan myndighet och näringsliv.

Målområde 4 – Specifika utvecklingsområden

Sydnärkes miljö- och byggnämnds mål: Ökad användning av e-tjänster.

Bäring på kommunfullmäktiges mål om att digitalisera verksamheten

Mått/metod: Genom utsökningar i verksamhetssystemen mäta hur många som använder sig av våra e-tjänster när de lämnar in avsökningar/anmälningar till förvaltningen. Målet kommer följas upp genom att mäta de ärenden där volymerna är störst, avloppsansökan/ värmepumpsanmälan/ bygglovsansökan/bygglovsanmälan/

Adressering: Förvaltningsledningen

Område	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Utfall 2023	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel bygglovsansökningar inlämnade via e-tjänst (%)		58 %	55%	↑
Andel bygganmälan inlämnade via e-tjänst (%)		51%	40%	↑
Andel ansökan enskilt avlopp inlämnade via e-tjänst (%)		22,3%	13,3 %	↑
Andel anmälan värmepump inlämnade via e-tjänst (%)		16,7%	21,5%	→

Ovanstående mål är ej satta i siffror utan målet är att e-tjänstanvändandet skall öka. Sammantaget syns en tydlig trend att e-tjänstanvändandet ökar.

Nämndmål

Förvaltningens övergripande mål för 2024 är att ha en rättssäker och effektiv myndighetsutövning med en god servicenivå. Nedan formulerade mål kopplar till detta samt en effektiv resursanvändning och hög kvalitet i verksamheten.

Miljöavdelningen

Miljöavdelningen prioriterar sin verksamhet utifrån den nationella miljöbalksstrategin samt de nationella miljömålen. Flera av avdelningens tillsynsområden har kopplingar till de nationella miljömålen.

Miljöskydd	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Tillsyn av B-verksamheter	45	45	→
Tillsyn av C-verksamheter	49	49	↑
Tillsyn av U-verksamheter	21	21	→

Mått/metod: Egen uppföljning av utförd tillsyn av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: Tillsynen genomfördes enligt plan.

Hälsoskydd	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel utförd planerad tillsyn (%)	100%	70%	↑

Mått/metod: Egen uppföljning av utförd tillsyn av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: Då i stort sett all tillsynspersonal inom hälsoskyddsområdet är nya på sitt arbetsområde samt även arbetar inom andra team så var den första halvan av året en upplärningsperiod, vilket gjort

att arbetet halkat efter något. Den tillsynen som inte hinns med kommer i stället genomföras i början av 2025 – vilket innebär en högre arbetsbelastning.

Livsmedelstillsyn	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel utförd planerad tillsyn	100%	89%	↓

Mått/metod: Egen uppföljning av utförd tillsyn av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: Under början av året så genomfördes den nya riskklassningen vilket tog en hel del tid i anspråk. De verksamheter som inte hinns med kommer besökas under början av 2025.

Enskilda avlopp, inventering	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Antal planerade besök	200	164	↑
Andel utförd planerad tillsyn	100%	82%	↑

Mått/metod: Egen uppföljning av utförd tillsyn av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: På grund av åtaganden i andra team samt tidskrävande ansökningsärenden så har inventeringen av små avloppsanläggningar halkat efter. Arbetet kommer fortsätta under 2025.

Plan- och byggavdelningen

Planbesked	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel beslut om planbesked inom fyra månader	90%	60 %	↓

Mått/metod: Egen uppföljning av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar Nämndens ambition är att kunna leverera besked inom lagenlig tid på fyra månader. Men nämndens resurser räcker inte för att garantera en handläggningstid på fyra månader i varje enskilt fall med hänsyn till ärendenas komplexitet, semestertider och respektive kommuns mötestider. 2024 togs beslut 10 planbesked varav sex av dessa var inom fyra månader. Ett drogs tillbaka och de andra tre låg på mellan 4,1 månader och 5,1, dvs mycket nära inom 4 månader och till stor del var detta beroende på nämnders sammanträdesdatum.

Antagna detaljplaner	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel detaljplaner som antas respektive år med mediantid från startmöte till antagande på högst 18 månader	40%	33 %	→

Mått/metod: Egen uppföljning av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar Handläggningstiden för detaljplaner påverkas inte sällan av att t.ex. exploatörer ska ta fram underlag, eller att planer nedprioriteras. Trots att målen endast delvis säger något om förvaltningens förmåga, så är nämndens ambition att tillhandahålla planhandläggning som både är snabb, rättssäker och som leder till en långsiktigt hållbar utveckling av kommunerna. Målet för 2023 var förändrat i förhållande till 2022 års mål för handläggningstid, med syfte att bättre koppla till nämndens förmåga. Men då pågående planer inte räknats på detta sätt felar målet mot den statistik som kan tas fram. Därmed felar statistiken. Av de tre pågående planer som antogs 2024 är en av dessa inom de 18 månader som är målet. Övriga två är planer så pågått mycket längre än så.

Beslut om bygglov	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel beslut om bygglov inom tio veckor	85%	87 %	

Mått/metod: Egen uppföljning av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: Med befintliga personalresurser, aktuell ärendemängd och krav på hög service kan inte nämnden garantera att lagstadgade tio veckor kan klaras till 100% med hänsyn till sjukdom, VAB etc. Målet för handläggningstid fick dock ett gott resultat. Detta är delvis tack vare ett något lägre tryck från allmänheten angående service i form av telefonsamtal eller mejl som är en stor del av en bygglovshandläggares arbetstid. Men det stora är ändå att resultatet är uppnått på bekostnad av övriga nedanstående mål, så som tillsyn och avslutande av öppna ärenden, samt handläggarnas övertid på årsarbetstiden.

PBL-tillsyn	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Minsta antal tillsynsärenden som eftersträvas avgöras under året	10	-	

Mått/metod: Egen uppföljning av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: Det finns ingen tydlig statistik under föregående år på antal avgjorda tillsynsärenden, men de bedöms 2023 ha varit färre än 5 stycken. Inför 2024 var målbilden att, med en återgång till en tillsynshandläggare på 50% att uppdatera antagen tillsynsplan och avgöra 10 ärenden under 2024. Per sista augusti var 9 beslut tagna och tillsynsplanen ännu ej påbörjad. Det ska också sägas att antal avgjorda ärenden i antal inte säger något om ärendebalansen.

Öppna byggärenden	Mål 2024	Utfall 2024-12-31	Mål-uppfyllelse (2024)
Andel öppna bygg- eller anmälningsärenden som avses avslutas under 2024	5%	-	

Mått/metod: Egen uppföljning av Samhällsbyggnad Sydnärke

Adressering: Förvaltningsledningen

Kommentar: I verksamhetsplan 2024 stod: *Under förutsättning att mängden inkomna ärenden håller budgeterat antal och att antalet handläggare blir konstant under 2024 så bedöms det rimligt att avsluta ca 5% av de idag oavslutade ärenden som finns. Marginell ökning bedöms kunna ske 2025 när rutiner och fullständig inventering av antal ärenden genomförs. Ska andelen ökas kommande år måste resurser tillföras.* Ingen statistik finns för tidigare år. Ingen mer tydlig statistik har kunnat tas fram för 2024. Det vi kan se är att en marginell ökning skett i antal slutbesked mot året innan, men det ger inte hela bilden. Då antal inkomna ärenden ej sjunkit har detta mål ej kunnat gå att uppfylla pga resursbrist. Detta mål behöver prioriteras då det analoga verksamhetssystemet för bygglovshandläggning kommer att avvecklas 2026 och så få ärenden som möjligt bör vara öppna vid övergång till det nya systemet som måste ske 2025.

Avdelningen för geografisk information och kartor

Identifierade aktivitetsmål för 2024:

- Alla nyproducerade kommunala dataprodukter/kartlager ska lagras i databasen och publiceras i den interna karttjänsten. – Ja, detta sker
- Överenskommelse om ajourföring ska vara tecknad för alla befintliga kommunala dataprodukter. – ej påbörjat i dagsläget
- Anordna ett utbildningstillfälle per år i QGIS desktop, (Prioriterad för ajourföringsansvariga) – ett tillfälle är genomfört i en av tre kommuner, övriga två får tyvärr skjutas på till 2025.
- Anordna två informations/ utbildningstillfällen per år i webbGIS – inget utbildningstillfälle har anordnats men materialet finns framtaget i Handbok för geografisk information.
- Anordna fyra träffar med geodatagruppen per år. – Detta har skett
- Skicka ut minst fyra Informationsbrev per år. – Har ej skett
- Tjänstebaserad uppdatering av Adress byggnad lägenhet ska vara infört i alla medlemskommunerna. – Möjligheterna att införa detta finns, det är inte en fråga om kapacitetsbrist/prioritering utan en fråga om att den modul som krävs ej rymdes i budget för lansering av det nya systemet MyCarta. Bör köpas in snarast.

Uppföljning av nämnds uppdrag till förvaltningen

Förklaring: Grönt - uppdrag slutfört, gult – arbete pågår, rött – uppdraget inte slutfört

Uppdrag	Uppföljning av uppdragen per 31 december 2024
1. Genomföra utbildning av nämnden.	Utförs löpande
2. Utredda möjligheterna att öka antalet planhandläggare.	En ytterligare planhandläggare har anställts och upphandling för att kunna anlita konsult pågår.
3. Ta fram en handlingsplan för förorenade områden inom medlemskommunerna.	Handlingsplan är framtagen och antagen i nämnden.
4. Översyn av taxor inom förvaltningens arbetsområde.	Taxorna för miljöbalken, livsmedelslagen och plan- och bygglagen har setts över och nya taxor har beslutats i de tre medlemskommunerna.
5. Genomföra projekt kring bemötande och service.	SKRs utbildningskoncept förenkla helt enkelt har påbörjats i medlemskommunerna. Sista passet genomförs under början av 2025.
6. Ta fram uppdaterad tillsynsplan PBL	På grund av hög arbetsbelastning bland annat på grund av många

	inkomna bygglov så har detta arbetet ej kunnat prioriteras under 2024.

Uppföljning av program

Nämnderna ska beskriva sitt arbete utifrån de program som fullmäktige fattat beslut om enligt nedan. Detta behöver endast göras om programmet är relevant för den egna nämndens verksamheter. Även arbetet med de program som endast nämnden fattat beslut om sak redovisas i tabellen nedan.

Program	Uppföljning
Näringslivsprogram	Nämnd och förvaltning deltar med de tre medlemskommunerna i SKRs utbildningskoncept förenkla helt enkelt för att bättra på näringslivsrelationerna.
Hållbarhetsprogram	Arbetet med detaljplaner följer målen i programmet. Nämndens arbete med förorenade områden och vattenområden sker i enlighet med Tillsynsplanen för arbete enligt miljöbalken mm.
ANDTS-program	Nämnden har fått utbildning i frågor rörande tillstånd och tillsyn gällande alkohol- och tobak. I samband med hälsoskyddstillsyn så kontrolleras även rökfria miljöer.

Tillgänglighet/ Allas lika värde/ Folkhälsa

Förvaltningens arbete med myndighetsutövning leder till en bättre tillgänglighet, hälsosammare och tillgängligare bostäder, skolor, livsmedelsanläggningar mm.

Driftresultat årsbokslut

Årets driftresultat landar resulterar i en negativ budgetavvikelse om -529 tkr, vilken fördelar sig på de tre medlemskommunerna enligt nedan. I den beslutade budgeten för 2024 ingick ett ospecificerat sparkrav om ca 1 370 tkr. Beaktat resultat har således ca 840 tkr av dessa kunnat hanteras under året.

(tkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse
Intäkter	20 568	19 509	21 426	-1 917
Kostnader	-26 733	-27 036	-28 424	1 388
<i>varav personalkostnader</i>	-18 306	-19 583	-21 080	1 497
<i>varav kapitalkostnader</i>	-341	-685	-596	-89
Resultat	-6 165	-7 527	-6 998	-529
Fördelning budgetavv.				-529
Askersund	44,51%			-235
Laxå	21,59%			-114
Lekeberg	33,90%			-179
Intäkter	20 169	19 803	21 426	-1 623
Kostnader	-26 733	-27 036	-28 424	1 388
<i>varav personalkostnader</i>	-18 306	-19 583	-21 080	1 497

varav kapitalkostnader	-341	-685	-596	-89
Redovisat res. Askersund	-6 564	-7 233	-6 998	-235

Det redovisade resultatet har i huvudsak påverkats av följande poster:

- Negativ budgetavvikelse kopplat till fysisk planering och anställningen av en tredje handläggare då intäkter understiger budget och plan.
- Intäkter överstigande budget för bygglov.
- Tillfälliga vakanser gällande personalkostnader för miljö inkl. naturvård som trots lägre intäkter än budgeterat ger en positiv resultatpåverkan.
- Allmän återhållsamhet gällande inköp av varor och tjänster där så funnits möjligt.

Driftredovisning 2024, tkr

Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Analys
Nämnd	-167	-217	50	1
Avd. för bygglov och fysisk planering	-3 420	-3 589	169	2
Avd. för mät- och karttjänster	-2 877	-2 807	-70	
Miljöavdelningen	-2 747	-3 353	606	3
Naturvård	-1 012	-1 117	105	4
Gmn. administration	2 990	4 085	-1 095	5
Summa Sydnärkes miljö- och byggnämnd	-7 233	-6 998	-235	

Verksamhetsanalys driftbudget 2024, tkr

Verksamhetskod		Utfall 2024	Budget 2024	Nettoavvikelse mot budget
Nämnder/Styrelser	Intäkt	0	0	50
	Kostnad	-167	-217	
Analys 1				
Återhållsamhet gällande kurser, resor mm.				

Verksamhetskod		Utfall 2024	Budget 2024	Nettoavvikelse mot budget
Avd. för bygglov och fysisk planering	Intäkt	4 125	3 717	169
	Kostnad	-7 545	-7 306	
Analys 2				
Negativ budgetavvikelse för fysisk planering då intäkterna från exploatörsfinansierade detaljplaner understiger budget, samtidigt som en handläggare utöver budget anställts under senare delen av året. Utfallet vägs upp positivt				

av överskott på lönesidan till följd av omstrukturering gällande förvaltningschef. Se kommentar gmn. admin.

Bygglovs verksamhet påverkas positivt jfr. budget av taxeintäkter överstigande budget samt även sanktionsavgifter. Effekten dras ned något av kostnader utöver budget för uppdatering av verksamhetssystem.

Verksamhetskod		Utfall 2024	Budget 2024	Nettoavvikelse mot budget
Miljöavdelningen	Intäkt	5 993	6 900	606
	Kostnad	-8 740	-10 253	

Analys 3

Tillfälliga vakanser medförande lägre personalkostnader för miljö som trots lägre intäkter än budgeterat sammantaget ger en positiv resultatpåverkan.

Verksamhetskod		Utfall 2024	Budget 2024	Nettoavvikelse mot budget
Naturvård	Intäkt	1 428	1 460	105
	Kostnad	-2 440	-2 577	

Analys 4

Tillfällig vakans av kommunekolog medförande lägre personalkostnader som trots lägre intäkter än budgeterat sammantaget ger en positiv resultatpåverkan.

Verksamhetskod		Utfall 2024	Budget 2024	Nettoavvikelse mot budget
Gmn. administration	Intäkt	7 968	9 044	-1 095
	Kostnad	-4 978	-4 957	

Analys 5

Negativ budgetavvikelse för odefinierade sparbeting, på lönesidan till följd av omstrukturering gällande förvaltningschef samt vad gäller hälso- och friskvårdsrelaterade tjänster. Vägs delvis upp av positiv budgetavvikelse på staben till följd av allmän återhållsamhet gällande inköp av varor och tjänster där så funnits möjligt, och särskilt gällande fordonskostnader där förvaltningen avvaktat uppdatering/utökning av befintlig bilpark.

OBS! Budgetavvikelsen i tabellen ovan påverkas positivt av resultatfördelningen mellan medlemskommunerna med 293 tkr, dvs. Laxå och Lekebergs andelar i den negativa budgetavvikelsen.

Årets investeringsmedel har avsett kompletterande inköp av inventarier mm. till de nya kontorslokalerna. Projektet är nu avslutat och genererar en positiv budgetavvikelse om 122 tkr.

(tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse
Nettoutgifter	-178	300	122

Projekt	Utfall 2024	Budget 2024	Avvik. 2024	analys
SBS Möbler och IT-utrustning nya lokaler 2024	-178	-300	122	<i>1</i>
Summa Sydnärkes miljö- och byggnämnd	-178	-300	122	

Investeringsanalys 2024, tkr			
Projekt	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse budget
SBS Möbler och IT-utrustning nya lokaler 2024	-178	-300	122
Analys 1 Under året har insynsskydd, solskydd, gardiner och möbler köpts in och projektet anses nu avslutat.			

Förväntad utveckling

Även då taxorna höjs på flera områden inför 2025 så kommer det ekonomiska läget vara fortsatt ansträngt. Flera områden kommer behöva prioriteras ned och utvecklingstakten kommer påverkas.

Ett minskat byggande kommer att påverka nämndens verksamheter och nämndens ekonomiska förutsättningar genom minskade taxeintäkter. Samtidigt skapar det tid att göra saker som prioriterats ner de senaste åren som PBL-tillsyn och ajourhållning av baskartan. Detta innebär dock att en större del av arbetstiden läggs på verksamhet som inte är taxefinansierad.

SKR har fått i uppdrag att undersöka förutsättningarna för en modell med efterhandsdebitering även inom miljöbalkens tillsynsområde. Om en modell med efterhandsdebitering införs så skulle sannolikt taxeintäkterna minska för miljöavdelningens tillsyn och arbetssätt och rutiner behöver ses över.

Behovet samt förväntningarna från statliga myndigheter kring en ökad åtgärdstakt med förorenade områden förväntas fortsätta öka. Nämnden bör förstärka sina resurser inom detta område.

Bygglovsavdelningens ärendehanteringssystem kommer pensioneras under 2025. Detta innebär ett stort arbete för förvaltningen med att konvertera till det delvis nya systemet och utveckla användningen i NOVA web. För att göra detta måste arbetssätt förändras, och ett stort arbete ske med att ändra mallar och koder, samt troligen avsluta äldre öppna ärenden. Om inga extra resurser tillsätts och detta ska hanteras av befintlig personal kommer bygglovshandläggning samt service inom detta område bli avsevärt och påtagligt lidande.

Från 2026 så ska alla små avloppsanläggningar i kommunerna finnas registrerade i miljöavdelningens ärendehanteringsprogram. Detta kommer innebära en ökad administrativ arbetsbelastning för förvaltningen och eventuellt måste en resursförstärkning ske under 2025. Utredning kring detta pågår.

Lekebergs kommun har under slutet av 2024 genomfört en utredning för att utvärdera samarbetet. Askersunds kommun kommer under början av 2025 göra en liknande utredning där ett holistiskt grepp tas om samhällsbyggnadsfunktionerna inom kommunen. Eventuella förändringar till följd av dessa utredningar kommer påverka nämndens verksamhet. I vilken omfattning är svårt att säga innan utredningarna redovisas.